

Eettinen ohjeistus tanssi-liiketerapeuteille

Johdanto

Eettisten periaatteiden tarkoituksena on auttaa ja ohjata Suomen Tanssiterapiayhdistyksen ammatti- ja opiskelijajäseniä toimimaan, tekemään valintoja ja arvioimaan omaa ja toisten tanssi-liiketerapeuttien toimintaa yhteisten periaatteiden pohjalta ja suojellen näin asiakkaitaan /potilaitaan epäeettisiltä käytännöiltä.

Suomen Tanssiterapiayhdistyksen ammatti- ja opiskelijajäsen sitoutuu työskentelemään Suomen lakien ja asetusten mukaisesti. Tanssi-liiketerapeutti kantaa terapiasopimuksessa määriteltyä vastuuta ammatillisista tehtävistään ja niistä henkilöistä, joiden kanssa hän on ammatillisessa työskentelysuhteessa.

Tämä eettinen ohjeistus noudattelee European Association Dance Movement Therapy'n (EADMT) linjauksia.

Tanssi-liiketerapian määritelmä

Tanssi-liiketerapia on tanssin ja kehollisten työskentelymenetelmien terapeuttista käyttöä siten, että prosessi vahvistaa asiakkaan emotionaalista, kognitiivista, fyysistä, henkistä ja sosiaalista eheytymistä. Liike- ja kehonkokemukset, liikkeellinen vuorovaikutus ja tanssi kehon liikkeenä, luovana ilmaisuna ja viestintänä ovat tanssi-liiketerapian keskeisimmät elementit. Perustana on käsitys, että mieli, keho, emotionaalinen tila ja vuorovaikutussuhteet ovat keskinäisesti toinen toisensa muovaamia ja muodostavat hyvinvoinnin perustan. Kehon liike tarjoaa keinon sekä arvioida ja ymmärtää asiakkaan tilaa että vaikuttaa siihen. Tanssiterapia ja tanssi-liiketerapia ovat synonyymeja samoin kuin tanssiterapeutti ja tanssi-liiketerapeutti.

1. Sovellusalue

- 1.1. Suomen Tanssiterapiayhdistys ry:n eettinen ohjeistus on luotu EADMT:n eettisen koodin mallin mukaisesti.
- 1.2. Suomen Tanssiterapiayhdistyksen ammatti- ja opiskelijajäsenet noudattavat tanssi-liiketerapiatyössään sekä kotimaan yhdistyksen että eurooppalaisen kattoyhdistyksen eettisiä sääntöjä.

2. Tarkoitus

- 2.1. Eettisen ohjeistuksen ensisijainen tarkoitus on suojata asiakkaita/potilaita epäeettisen toiminnan haitoilta.
- 2.2. Asiakkaan/potilaan hyvinvointi ja kuntoutuminen ovat ensisijaisempia kuin Tanssiterapiayhdistyksen suojeleminen, ammattikunnan kehitys, tanssi-liiketerapeutti-nimekkeen suojaaminen tai tanssi-liiketerapeutin henkilökohtainen ammatillinen eteneminen.

3. Yleiset ammatilliset velvollisuudet

- 3.1. Tanssi-liiketerapeutti noudattaa niitä sääntöjä ja lakeja, jotka ovat voimassa hänen työskentelyalueellaan paikallisesti, kansallisesti tai Euroopan tasolla.
- 3.2. Tanssi-liiketerapeutti välttää työsuhteessa tai yksityisenä ammatinharjoittajana toimintaa, joka saattaisi hänet ristiriitaan asiakkaan /potilaan turvallisuuden ja edun suojaamisessa.
- 3.3. Tanssi-liiketerapeutti on velvollinen ylläpitämään ja laajentamaan ammatillista tietouttaan ja ammatillisia taitojaan työnohjauksen, työnantajan tarjoaman koulutuksen ja ammatillisen täydennyskoulutuksen kautta. Tanssiterapiayhdistys voi suosittaa tietyn määrävaatimuksen ammatilliselle lisäkoulutukselle 5 vuoden jaksolle. Lisäkoulutusten määrävaatimusten asettaminen voi tapahtua siten, että yhdistyksen vuosikokous hyväksyy ne.

4. Velvollisuudet asiakkaita/potilaita kohtaan

- 4.1. Tanssi-liiketerapiatyöskentelyn tarkoitus on potilaan/asiakkaan hyvinvoinnin vahvistaminen.
- 4.2. Tanssi-liiketerapeutti ei toimi pyrkien tyydyttämään omia henkilökohtaisia, yksityiselämänsä tarpeita terapiasuhteessa. Tanssi-liiketerapeutti ei ole seksuaalisessa kanssakäymisessä asiakkaidensa/potilaidensa kanssa.
- 4.3. Tanssi-liiketerapeutti työskentelee asiakkaan/potilaan kanssa terapiasopimuksen mukaisesti.

Sopimus on tehty joko asiakkaan/potilaan ja terapeutin välillä ja/tai hänen huoltajansa/vanhempansa ja terapeutin välillä. Terapiasopimuksesta tulee ilmetä seuraavat asiat:

- a) tanssi-liiketerapian konteksti (esim. ryhmähoito, yksilöterapia, hanke/projekti)
  - b) hoitajakson tavoitteet, säännöt ja hoitajakson arvioitu kesto
  - c) terapian maksullisuus ja hinta
  - d) sen toteaminen, että terapia on luottamuksellista. Lapsen tai holhouksen alaisen ollessa hoitosuhteessa, laki voi asettaa luottamuksellisuudelle rajoitteita.
- 4.4. Tanssi-liiketerapeutti ottaa hoidettavakseen potilaita/asiakkaita, joiden terapeuttisiin erityiskysymyksiin tai -tarpeisiin hänen oma ammatillinen osaamisensa riittää. Tanssi-liiketerapeutti käyttää työskentelyssä sellaisia tekniikoita, joihin hänen koulutuksensa antaa valmiudet.
- 4.5. Tanssi-liiketerapiaa annetaan, jos se on lähetteen tai potilaan oman hoitoon hakeutumisen kautta todettu tarpeelliseksi. Tanssi-liiketerapeutti ei puheissaan tai julkaisuissaan anna harhaanjohtavia tietoja hoidon odotettavissa olevasta vaikuttavuudesta.
- 4.6. Tanssi-liiketerapeutilla on vastuu huolehtia terapiasessioiden turvallisuudesta.
- 4.7. Tanssi-liiketerapeutti ei tee arviointeja, terapiaa, koulutusta, työnohjausta tai tutkimusta ollessaan psyykkisesti tai fyysisesti kykenemätön työhönsä. Tanssi-liiketerapeutti huolehtii työkykynsä säilymisestä. Mahdollisen myötätuntouupumuksen säännöllistä seurantaan suositellaan.
- 4.8. Tilanteissa, jolloin tanssi-liiketerapeutin työ ei ole hänen työpaikkansa potilasturvavakuutuksen alaista, hän huolehtii yksityisestä ammatillisesta potilasturvavakuutuksesta tai vastuuvakuutuksesta. Ellei terapeutilla ole vakuutusturvaa, tästä on ilmoitettava asiakkaalle/potilaalle.

5. Velvollisuudet harjoittelijoita ja työnohjattavia kohtaan

- 5.1. Tanssi-liiketerapiaopiskelijan yksilö- tai ryhmäterapiaa antava terapeutti ei ole tekemisissä koulutusohjelman teoriaopetuksen eikä työnohjauksen kanssa, eikä toimi ko. opiskelijan/opiskelijoiden kanssa hänen/heidän harjoittelupaikoissaan.
- 5.2. Jos tanssi-liiketerapiaopiskelijan kanssa tekemisissä olevalle henkilökunnalle tai koulutusinstituutiolle tulee vakavia epäilyjä opiskelijan kehittymisestä ammattitaitoiseksi tanssi-liiketerapeutiksi, he toimivat tilanteen vaativalla tavalla opiskelijaa sekä potilaita/asiakkaita suojatakseen. Myös opiskelijaa tulee kuulla tällaisessa tilanteessa.
- 5.3. Tanssi-liiketerapeutti-työnohjaajat, joilla on vakavia huolia ja epäilyksiä työnohjattavansa työkyvystä toimivat tilanteen vaativalla tavalla suojatakseen sekä työnohjattavaa että hänen potilaitaan/asiakkaitaan. Myötätuntouupumuksen tunnistamiseen ja säännölliseen tilanteen seurantaan suositetaan käytettäväksi seuraavaa mittaria: ProQOL R-IV (Professional Quality of Life Scale) Ammatillinen elämänlaatuasteikko

Myötätuntotytytyväisyys ja uupumusmittari: uudistettu neljäs versio

http://www.proqol.org/uploads/ProQOL_vIV_Finnish_1viivoilla.pdf

- 5.4. Kouluttajan tai työnohjaajan on huolehdittava, että opiskelija tai työnohjattava saa riittävän työnohjauksen ja tuen tehtäväänsä, joka sisältää kliinistä vastuuta.

6. Luottamuksellisuus ja tietosuojat

6.1. Luottamuksellisuus

- a) Tanssi-liiketerapeutit suojelevat ammatillisessa työssään saamiensa tietojen luottamuksellisuutta ja potilaidensa/asiakkaidensa yksityisyyttä.
- b) Ryhmämuotoisessa tanssi-liiketerapiassa terapeutti sitouttaa ryhmäläiset kohtelevaan vertaistietoja luottamuksellisina.
- c) Potilaan/asiakkaan luvalla tanssi-liiketerapeutti voi jakaa tietojaan muiden asiaan kuuluvien, potilasta/asiakasta hoitavien tahojen kanssa.
- d) Asianmukaista anonyymia potilasinformaatiota voidaan käsitellä koulutustarkoituksessa. Tanssi-liiketerapiaharjoittelijoita koskee sama luottamuksellisuuden vaatimus kuin terapeutteja.
- e) Asianmukaista anonyymia potilasinformaatiota voidaan julkaista tai esittää osana tapaustutkimusta tai tutkimusprojekteja.

6.2. Tietosuojat

a) Oikeudenkäyntitapauksissa tanssi-liiketerapeutin on tuotava julki tapauksen kannalta oleelliset tiedot.

b) Kaikki dokumentit terapiaprosessiin liittyen, videotallenteet sekä kaikki muut tallenteet tulee tallettaa ja säilyttää kansallisen potilaan tietosuojalain mukaisesti.

7. Tutkimus

7.1. Tutkimustyössä, johon liittyy asiakkaita/potilaita suoraan tai epäsuorasti, ensisijalle asetetaan asiakkaan/potilaan hyvinvointi ja turvallisuus tavalla, joka on jo kirjattu edellä osioissa 4 ja 6.

7.2. Ennen tutkimuksen aloittamista hankitaan asianmukaiset tutkimusluvut.

7.3. Kollegojen asiantuntijuutta ja tietoutta käytetään kunnioittavasti. Esityksissä ja julkaisuissa tuodaan selkeästi esiin yhteistyö kollegojen kanssa sekä heidän osuutensa tuotokseen.

8. Ammatilliset suhteet

8.1. Tanssi-liiketerapeutti pyrkii hyviin ja keskinäisesti kannustaviin työskentelysuhteisiin kollegojen kanssa.

8.2. Tanssi-liiketerapeutti välttää kollegojen mitätöivää kommentointia, ja pyrkii riitatilanteissa etsimään kaikille osapuolille hyväksyttävissä olevaa ratkaisua.

9. Tasavertaisuuden periaate

9.1. Niin pitkälle kuin asia on tanssi-liiketerapeutin vaikutusvallassa, asiakkaille/potilaille pyritään tarjoamaan yhtäläiset oikeudet terapian tarpeen arviointiin ja terapiaan pääsyyn.

9.2. Niin pitkälle kuin asia on tanssi-liiketerapeutin vaikutusvallassa, koulutukseen hakeutuvia henkilöitä, työhjoausta etsiviä henkilöitä sekä ammatillista huomiota tai tutkimusrahoitusta hakevia henkilöitä kohdellaan tasapuolisesti.

10. Eettisen ohjeistuksen ylläpito

10.1. Eettisen ohjeistuksen ajanmukaisuudesta vastaa Suomen Tanssiterapiayhdistys ry. Suomen Tanssiterapiayhdistyksen jäsenille tiedotetaan ohjeistuksesta.

10.2. Eettinen ohjeistus on julkinen dokumentti.

10.3. Jos ilmenee epäily, että tanssi-liiketerapeutti on toiminut työssään vastoin eettisiä ohjeita, asiasta pitää ilmoittaa kirjallisesti ko. terapeutille sekä Suomen Tanssiterapiayhdistys ry:n hallitukselle. Ko. tanssi-liiketerapeutilla on tällaisessa tapauksessa velvollisuus tiedottaa hallitukselle kirjallisena oma näkemyksensä kysymyksenä olevasta tilanteesta.

työstetty 23.10.2009- 17.04.2011

Hyväksytty Suomen Tanssiterapiayhdistys ry:n vuosikokouksessa 17.04.2011